

Σε συνεργασία:

Εθνικών και Καποδιστριακών
Πανεπιστημίων Αθηνών

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ
ΗΠΑΤΟΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
Γ.Ο.Ν.Κ. "ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ"**

Διοργάνωση:

**ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΟΥ**

Υπό την αιγίδα:

Ελληνική Εταιρεία Μελέτης Ηπατος
Hellenic Association for the Study of Liver

Ελληνική
Εταιρεία
Παθολογικής
Ανατομικής

Εκπαιδευτική Διημερίδα

**Ίκωση - Κίρρωση
- Καρκίνος Ήπατος**

Michelangelo Buonarroti

Θα
κοιτηθήσουν
Μάρια
Συνεχιζόμενης
Ιατρικής
Εκπαίδευσης

30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

2018

**Παθογενετικά μονοπάτια
& σύγχρονες θεραπευτικές
προσεγγίσεις**

**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**

ΑΘΗΝΑ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ
**Royal
Olympic**

Επιτροπές

Οργανωτική ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδροι: Ι. Ελευσινιώτης
Ε. Σαμαντάς

Μέλη: Ε. Αθανασίου
Γ. Αραβαντινός
Γ. Αυγερόπουλος
Α. Γάφου
Χ. Δερβένης
Α. Καλλιακμάνης
Σ. Καραχάλιος
Π. Καρέντζος
Μ. Μαλτέζου
Χ. Μαυρογιάννης
Γ. Μπονάτσος
Ε. Νικολάου
Π. Παπακώστας
Σ. Σαράντη
Π. Σπανού
Δ. Τσιτσιμελής
Αικ. Χανιώτου
Γ. Χατζάκης

Επιστημονική ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: Χ. Μαυρογιάννης

Μέλη: Μ. Αλ Οντάτ
Ε. Βεζαλή
Ι. Βρεττός
Γ. Γερμανίδης
Μ. Γιαννακοπούλου
Ε. Γιαννακοπούλου
Ι. Δελλαδέτσιμα
Ι. Ελευσινιώτης
Γ. Καφίρη
Χ. Λεμονίδου
Δ. Μάνου
Σ. Ντουράκης
Α. Μπατιστάτου
Γ. Παπαθεοδωρίδης
Κ. Πατσιαούρα
Θ. Σδόνας
Ντ. Τηνιακού
Β. Φιλιππάτου

Χαιρετισμός

Η κατά γενική ομολογία επιτυχής διοργάνωση της 1^{ης} Εκπαιδευτικής Διημερίδας με γενικό τίτλο «Ύψωση-Κίρρωση-Καρκίνος Ήπατος: Παθογενετικά Μονοπάτια και Σύγχρονες Θεραπευτικές Προσεγγίσεις» που χαρακτηρίστηκε από την αθρόα προσέλευση και την ενεργό συμμετοχή σας σε ένα γόνιμο επιστημονικό διάλογο, αποτέλεσε το εφελτήριο για την διοργάνωση της 2^{ης} Εκπαιδευτικής Διημερίδας μας, παρά τις γνωστές σε όλους σας δυσκολίες και αντιξοότητες που αντιμετωπίζουμε στις μέρες μας. Παράλληλα η Οργανωτική και Επιστημονική Επιτροπή της Διημερίδας θεώρησαν ότι αφενός οι νεότερες εξελίξεις σε διαγνωστικό και θεραπευτικό επίπεδο όσο και η σύγχρονη διεπιστημονική προσέγγιση σύνθετων κλινικών προβλημάτων της καθημερινής πρακτικής πρέπει να αναδεικνύονται και να συζητούνται και με το σκεπτικό αυτό σχεδιάστηκε το Επιστημονικό Πρόγραμμα της 2ης Εκπαιδευτικής Διημερίδας.

Όπως θα παρατηρήσετε καινοτομία του φετινού προγράμματος αποτελεί η παρουσίαση πραγματικών περιστατικών της καθημερινής κλινικής πρακτικής, η διαγνωστική προσέγγιση και η θεραπευτική αντιμετώπιση των οποίων θα σχολιασθούν από εξαιρετικά έμπειρους και ανεγνωρισμένους συναδέλφους διαφόρων ειδικοτήτων (Παθολόγους, Ογκολόγους, Γαστρεντερολόγους, Χειρουργούς, Ακτινολόγους, Παθολογοανατόμους κ.α) αφού προηγηθούν οι αντίστοιχες εισηγήσεις και η ανασκόπηση της τρέχουσας βιβλιογραφίας και των σύγχρονων κατευθυντήριων οδηγιών. Επίσης η φετινή εκδήλωση θα εμπλουτισθεί από το Νοσηλευτικό Σεμινάριο που θα προσπαθήσει να αναδείξει τον κεντρικό ρόλο του Νοσηλευτή στη διαχείριση ασθενών με ηπατική νόσο, από την κοινότητα και την προσέγγιση ειδικών και ιδιαίτερων πληθυσμών μέχρι το τρίτοβάθμιο επίπεδο και τον ασθενή με προχωρημένη νόσο, γεγονός στο οποίο βασίζονται όλες οι σύγχρονες και επιτυχημένες στρατηγικές υγείας στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

Η Οργανωτική Επιτροπή θεωρεί ότι τόσο η θεματολογία όσο και η σε βάθος γνώση των γνωστικών αντικειμένων καθώς και η ιδιαίτερη διδακτική εμπειρία των συντονιστών-ομιλητών-σχολιαστών της 2^{ης} Εκπαιδευτικής Διημερίδας διασφαλίζουν σε μεγάλο βαθμό τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα της εκδήλωσης για τους νεότερους συναδέλφους και παράλληλα δίνουν την ευκαιρία ανάπτυξης σύγχρονου διεπιστημονικού διαλόγου και επανεκτίμησης της τρέχουσας πρακτικής για την επίλυση σύνθετων κλινικών προβλημάτων. Ευελπιστούμε στην παρουσία σας και κυρίως στην ενεργό συμμετοχή σας.

Μετά τιμής

Οι Πρόεδροι της Οργανωτικής Επιτροπής

Ιωάννης Σ. Ελευσινιώτης
Παθολόγος - Ηπατολόγος
Αν. Καθηγητής Παθολογίας
Πανεπιστημίου Αθηνών

Επαμεινώνδας Σαμαντάς
Παθολόγος - Ογκολόγος
Συντονιστής Διευθυντής
Γ' Ογκολογική Κλινική
Γ.Ο.Ν.Κ. Οι Άγιοι Ανάργυροι

Επιστημονικό πρόγραμμα

Παρασκευή 30 Νοεμβρίου 2018

10:00-10:30 Προσέλευση - Εγγραφές

10:30-12:00 Νοσηλευτικό Σεμινάριο

Οι διαστάσεις του Νοσηλευτικού ρόλου στη διαχείριση ασθενών με ηπατική νόσο.

Συντονιστές: **Χ. Λεμονίδου, Β. Φιλιππάτου**

10:30-10:45 Παρεμβάσεις στην κοινότητα και σε ειδικούς πληθυσμούς.

Ε. Ευαγγελίδου

10:45-11:00 Παροχή εξειδικευμένης φροντίδας στο εξωτερικό Ηπατολογικό Ιατρείο.

Ευδ. Ράππη

11:00-11:15 Αντιμετώπιση ασθενών σε Τριτοβάθμιο επίπεδο.

Α. Λουκοπούλου

11:15-11:30 Υποστηρικτική φροντίδα στο προχωρημένο στάδιο της νόσου.

Θ. Παππά

11:30-11:45 Ερευνητικά ερωτήματα και προβληματισμοί.

Α. Παπαδούρη

Σχολιασμός: **Μ. Γιαννακοπούλου, Δ. Δημομελέτη, Ι. Κουνέλη, Ε. Πατηράκη-Κουρμπάνη**

11:45-12:00 Βραχεία Διάλεξη

Συντονιστές: **Ε. Κωνσταντίνου, Α. Κυρανούδη**

Προηγμένη αγγειακή προσπέλαση σε ηπατοπαθείς.

Θ. Κατσούλας

12:00-12:30 Διάλειμμα καφέ

12:30-13:30 Στρογγυλό τραπέζι

Ηπατική ίνωση.

Συντονιστές: **Γ. Καφίρη, Ε. Νικολάου**

12:30-13:00 Η σημασία της φλεγμονής στην ινογένεση. Υφίσταται γραμμική συσχέτιση;

Κ. Μπαρμπάτη

13:00-13:30 Η σημασία της αιτιολογίας της χρόνιας ηπατικής νόσου.

Α. Φωτιάδου

Σχολιασμός: **Κ. Πατσιαούρα**

13:30-14:00 Διάλεξη

Συντονιστές: **Χ. Δρακούλης, Κ. Καλίγερος**

Μη επεμβατική εκτίμηση της ίνωσης στη μη-αλκοολική λιπώδη νόσο του ήπατος.

Ε. Ράππη

14:00-14:30 Διάλεξη

Συντονιστές: **Σ. Μανωλακόπουλος, Α. Καπάταης**

Το ευρύ φάσμα της ηπατικής νόσου σε ασθενείς με HIV λοίμωξη.

Χ. Γώγος

14:30-15:30 Διάλειμμα καφέ

15:30-18:15 Στρογγυλό τραπέζι**Κίρρωση ήπατος-Καρκίνος ήπατος****Συντονιστές: Κ. Πατσιαούρα, Γ. Χατζής**

15:30-15:45 Παρουσίαση περιστατικών.

Γ. Μπάρλα, Γ. Εμμανουηλίδου

15:45-16:15 Ακτινολογική προσέγγιση-διερεύνηση εστιακών βλαβών ήπατος.

Χ. Τριαντοπούλου

16:15-16:45 Διαφορική διάγνωση ΗΚΚ από καλοήθεις και ογκόμορφες βλάβες ήπατος σε κίρρωτικό και μη-κίρρωτικό υπέδαφος.

Ντ. Τηνιακού

16:45-17:15 Ιστολογικοί και μοριακοί υπότυποι ΗΚΚ.

Σ. Σακελλαρίου17:15-17:45 Σύνθετο Ηπατοκυτταρικό Καρκίνωμα – Χολαγγειοκαρκίνωμα. **Ι. Δελλαδέτσιμα**

17:45-18:00 Αντιμετώπιση-πορεία και τελική έκβαση περιστατικού.

**Γ. Μπάρλα
Γ. Εμμανουηλίδου****Σχολιασμός: Δ. Κουντουράς, Ι. Σγουρός****18:15-18:45 Διάλεξη****Συντονιστές: Χ. Μαυρογιάννης**

Αλκοολική νόσος του ήπατος.

Ε. Ακριβιάδης**18:45-20:15 Τελετή Έναρξης****Συντονιστές: Ι. Ελευσινιώτης, Ε. Σαμαντάς****Εναρκτήρια Ομιλία****Γ. Μπαλτόπουλος****Σάββατο 1** Δεκεμβρίου 2018**09:00-11:00 Στρογγυλό τραπέζι****Ειδικά, συχνά και ιδιαίτερα προβλήματα κίρρωτικών ασθενών.****Συντονιστές: Α. Αλεξοπούλου, Κ. Μπίρμπας**

09:00-09:20 Παρουσίαση περιστατικών.

Α. Τασοβασίλη, Σ. Καλελής

09:20-09:45 Συνήθεις χειρουργικές επεμβάσεις.

Κ. Τούτουζας

09:45-10:10 Συνήθεις και σοβαρές λοιμώξεις.

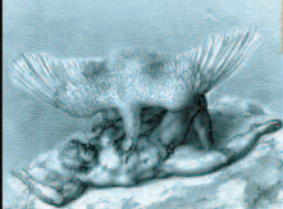
Μ. Πηρουνάκη

10:10-10:35 Συνήθη και σπανιότερα αιματολογικά προβλήματα.

Σ. Ντουράκης

10:35-11:00 Αντιμετώπιση-πορεία και τελική έκβαση περιστατικών.

**Α. Τασοβασίλη
Σ. Καλελής****Σχολιασμός: Α. Γάφου, Α. Μπαϊρακτάρη, Η. Σκοπελίτης, Π. Σπανού****11:00-11:30 Διάλεξη****Συντονιστές: Γ. Φιλντίσης, Α. Γαβαλά**Εισαγωγή και ιδιαιτερότητες αντιμετώπισης κίρρωτικών σε Μ.Ε.Θ. **Ε. Τσίγκου**

11:30-12:00 Διάλειμμα καφέ

12:00-14:15 Στρογγυλό τραπέζι

Αντιμετώπιση ασθενών με ΗΚΚ-I.

Συντονιστές: Γ. Μπονάτσος, Λ. Θάνος

12:00-12:30 Παρουσίαση περιστατικών.

Κ. Ταμπουρατζή, Γ. Τζαγκουρνής

12:30-13:00 Η θέση της ηπατεκτομής
(κλασσικής, λαπαροσκοπικής, ρομποτικής).

Γ. Σωτηρόπουλος

13:00-13:30 Η θέση της ηπατικής μεταμόσχευσης.

Ε. Αντωνίου

13:30-14:00 Η θέση των τοπικοπεριοχικών θεραπειών.

Ν. Πτώχης

14:00-14:15 Αντιμετώπιση-πορεία και τελική έκβαση περιστατικών.

Κ. Ταμπουρατζή

Γ. Τζαγκουρνής

Σχολιασμός: Σ. Κουτσούνας, Χ. Δερβένης, Θ. Μαριόλης-Σαψάκος

14:15-15:00 Ελαφρύ γεύμα

15:00-15:30 Διάλεξη

Συντονιστές: Γ. Παπαθεοδωρίδης, Σ. Σαράντη

Selective internal radiation therapy (SIRT)
for the treatment of HCC.

M. Geert

15:30-18:00 Στρογγυλό τραπέζι

Αντιμετώπιση ασθενών με ΗΚΚ-II.

Συντονιστές: Γ. Κουμάκης, Ε. Χολόγκιτας

15:30-16:00 Παρουσίαση περιστατικών.

Ι. Σταθοπούλου, Α. Σουραβλά

16:00-16:30 Η θέση του ενδοαρτηριακού χημειοεμβολισμού.

Α. Μαλαγάρη

16:30-17:00 Η θέση της συστηματικής θεραπείας.

Ν. Βολακάκης

17:30-18:00 Αντιμετώπιση-πορεία και τελική έκβαση περιστατικών.

Ι. Σταθοπούλου

Α. Σουραβλά

Σχολιασμός: Β. Μπαρμπούνης, Δ. Δημητρόπουλος

18:00-18:30 Διάλειμμα καφέ

18:30-20:00 Στρογγυλό τραπέζι

Νέα κατεύθυνση-Ανοσοθεραπεία σε ΗΚΚ.

Συντονιστές: Γ. Αραβαντινός, Π. Παπακώστας

18:30-19:00 Βασικές αρχές ανοσοθεραπείας του καρκίνου.

Κ. Μποτσόλης

19:00-19:30 Η ανοσολογία του ΗΚΚ.

Γ. Γερμανίδης

19:30-20:00 Κλινικά δεδομένα ανοσοθεραπείας σε ΗΚΚ.

Δ. Τρυφονόπουλος

Σχολιασμός: Ε. Ρεξ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΛΗΞΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γενικές πληροφορίες

Διοργάνωση

Εταιρεία Μελέτης Έρευνας και Θεραπείας της Μεταστατικής
Νεοπλασματικής Νόσου

Σε συνεργασία

Πανεπιστημιακή Παθολογική Κλινική, Ηπατογαστρεντερολογικό Εργαστήριο,
Γ.Ο.Ν.Κ. «Οι Άγιοι Ανάργυροι»

Υπό την αιγίδα:

Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης Ήπατος
Ελληνικής Εταιρείας Παθολογικής Ανατομικής

Χρόνος διεξαγωγής:

30 Νοεμβρίου - 1 Δεκεμβρίου 2018

Τόπος διεξαγωγής:

Ξενοδοχείο Royal Olympic, Αίθουσα Πανόραμα

Συμμετοχή

Η συμμετοχή στη Διημερίδα είναι δωρεάν

Πιστοποιητικό παρακολούθησης

Το Πιστοποιητικό Παρακολούθησης θα δοθεί στους Συνέδρους μετά το πέρας των εργασιών της Διημερίδας. Βάσει της τελευταίας εγκυκλίου του ΕΟΦ, θα υπάρχει σύστημα καταμέτρησης του χρόνου παρακολούθησης. Με τη λήξη της Διημερίδας θα δίνεται πιστοποιητικό σε όσους έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον 60% των συνολικών ωρών του προγράμματος. Ο αριθμός Μορίων Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης (CME-CPD) που θα χορηγηθεί στους Συνέδρους θα υπολογισθεί βάσει του χρόνου παρακολούθησης.

Γραμματεία

E.T.S. Events & Travel Solutions A.E.

Ελ. Βενιζέλου 154, 171 22 Ν. Σμύρνη, Τηλ.: 21098 80 032, Φαξ: 21098 81 303

Email: ets@otenet.gr • ets@events.gr • Website: www.events.gr